

לכל א' מאוהביו מה יבקש ממנו, וכל מי שהיה לו איזה בקשה הציע לפניו, וכאשר הפך את פניו אל תלמידו החביב הבחור משה סופר ושאלו ואתה תלמידי מה תבקש ענה ואמר אני מבקש לראות פני רבינו בבאסקוויטץ, ויברכהו רבו, והלך לו לדרכו לבית אבותיו, ומיד נזכר שלא אמר "בלי נדר" בעת אמרו שרוצה לראות פני רבו בבאסקוויטץ, וכאשר מעיר השל"ה הקדוש (שער האותיות אות שתיקה) לאמור על כל דבר בל"ג, ע"כ שם נפשו בכפו לרוץ

והנה מאוד יפלא בעיני הרואה איך לא חסו והקפידו על כבודו של ר' נתן ז"ל אשר ידעו כולם להוקיר ערכו כי אדם גדול ואיש קדוש הוא ועליו נאמר כולך יפה רעיתי ומום אין בך, ואיך יצאו לריב נגדו בחרב וחנית, והתמיה גדלה על הגאון אב"ד בעל הפלאה זצ"ל אשר שמעתי מספרים מאנשי עיר פפד"מ כי אחרי בואו לשם אם הי' לו דבר קשה הן במילי דשמיא בחומר ההלכה והן במילי דארעא וציבורא ולא ידע לשום עצות כנפשו ביקר את רנ"א ז"ל בביתו לשאול את פיו ולהתיעץ עמו, עד שרנ"א ז"ל ברוב ענוותנותו אמר לו כי לא נאה וכי לא יאה מהרב דפ"פ שיטריח עצמו ויבוא בכבודו לבית בעל בית איש המוני ליעץ עמו, והוסיף לאמור הלא אדוני לא צריך לא לי ולא לתורתי ולא לעצתי ואם בכ"ז רצון אדוני לדבר דבר עמי אז יקרא ואני אענה ואבוא להיכלו כבוד אומר כולו אף כחצות הלילה, מזה נראה בעליל גודל חביבותא שהי' להגאון הפלאה זצ"ל לרנ"א ז"ל ובכ"ז פנה לו עורף בפעם הזאת ונתהפך מאוהב לאויב הלא דבר הוא! אמנם כן אם נעמיק שאלה נמצא פתרונה, בעת ההיא ארץ רעשה והתגעשה והמלחמה גברה נגד החסידים בארצות פולין ורוסיה, הגאון הקדוש מה"ו אלי' מווילנא זצ"ל ואתו עמו עוד גדולי ישראל שלחו מאמרים לכל הקהלות גדולות בישראל לרדוף אחרי החסידים ולצאת לריב נגדם בשנותם את טעמם ושינוי נוסחאות התפלה ושאר מנהגים הנהוגים ובמאמרים אלו קראו בשמותם וכיארו פרטי הענינים והשינוים*), וביותר יראו ופחדו גדולי ישראל מהשתנות והתחדשות בעת ההיא כי אז

(* שמעתי בענין זה דבר נאה ומתקבל: כאשר יצא הגר"א מווילנא ז"ל ואתו עמו גדולי תלמידיו לרדוף כת החסידים עד חרמה בתרם גדול וחמור והעלוהו על הספר וחתמו עליו באו ג"כ אל הגאון החסיד רך בשנים ואב בחכמה רבי זלמן וולאזין ז"ל, שהי' תלמיד חביב מאוד לרבו הגר"א ז"ל הנ"ל, ובקשו שגם הוא יחתום עצמו על החרם הנ"ל, אבל לא אבה שמוע להם, ותמהו עליו מאוד באמרם אם רבינו הגדול יצא בראש ומי רואה אותו יוצא ולא יצא אחריו, והשיב להם שמעו נא דברי, בתוה"ק בעקידת יצחק כתיב "ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה", ותמוה הדבר מה לו למלאך אל אברהם הכי הוא ציוה לו לעקוד את בנו ושעתה חזר מדבריו הלא מפי הקב"ה בעצמו שמע אאע"ה "קח נא את בנך והעלהו לעולה" ואיך ישמע כעת למלאך שלא לעשות לו מאומה, ואם בכ"ז שמע אאע"ה לדבריו ע"כ נשמע מזה שלא לשחוט אדם יכולים לשמוע גם ממלאך אבל לשחוט אדם צריכים לשמוע דוקא מהקב"ה בעצמו, וכן הדבר הזה אם כי רבינו רבי אליהו דומה למלאך ה' צבאות אבל לשחוט אדם צריכים דוקא לשמוע מקב"ה עצמו ע"כ צחות דבריו, וכאשר הגיע הדבר לאזני רבו הגאון הקדוש נכנסו דברי תלמידו בלבבו ומשך ידו ולא עשה מעשה עוד. [עובדא זו הובאה גם בס' תורת יחיאל להגרע"י שלדינגער זצ"ל פרשת וירא בהערה].